

„Edinost“
izida enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12 „
za četrt leta	6 „
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se sprava za osira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo porazmerne številke po 6 stotink (3 nč.); zvez Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana ovrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narčnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v alic Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v alic Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Dr. Herold in dr. Bresztyenszky.

VI.

V svojem pismu do kluba stranke prava, ki je bila poprijela inicijativo za ujedinjenje hrvatske opozicije, je dr. Bresztyenszky, istaklo kakor dr. Herold Čehe, pozival Hrvate na koncentracijo narodnih sil. Načelnik dosedanje koalirane opozicije kliče, da je skrajna potreba, da se ta akcija srečno izvede. In dostavlja ob enem, da te akcije ni smeti smeti odlagati iz nobenih razlogov, najmanj pa osebnih! Tu nam je mož podal plemenit, vzvišen izglede umevanja patrijotičkih dolžnosti, zatrdil, da je on, spoštovan od vseh brez razlike političnega mišljenja, on, čegar intaktnega političnega značaja se ne dotika nikdo in o čegar poštenju v namenih ne dvomi nikdo: pripravljen takoj umakniti se s pozorišča, čim bi videl, da je njegova oseba na potu do zaželjenega cilja! Ali se ni tu dr. Bresztyenszky pridružil klieu dra. Herolda po izključanju vsakega demagogstva?! Ni-li hotel reči s tem, kar je menil naš dopisnik vsikliknivi, da »v nas ne bo bolje, dokler ne stržemo s piedestala malika (stranko) in odpodimo »velikih duhovnikov«?!

O bitstvu, nalogah in dolžnostih strank piše dr. Bresztyenszky: »Politiška zgodovina hrvatskega in drugih narodov me uči, da se stranke in njihova imena spreminjajo sosedno z ozirom na razne cilje, za katerimi teži narod v gotovih dobah. Take spremembe so nujna posledica političnega, kulturnega in gospodarskega razvoja; in vspricho takega razvoja je tudi spreminjanje strank hitreje in laglje. To nam dokazuje tudi najnoveja parlamentarna zgodovina Anglije, Francije, Nemčije, Avstrije itd.

Snovanje političnih strank je patrijotom le sredstvo v zagotovljenje obstanka, napredka in slobode naroda. Stranka mora služiti temu, a se ne sme identificirati z narodom, a še manje staviti se nad narod, ker je le jako redkih slučajev, da je ves narod v jedni stranki. Ime pa, ki si ga daje stranka, ni najbistvenije označenje za nje organizem, še manje pa za narodne cilje. Ime more, po daljšem obstanku, tudi zgubiti svoj prvobitni pomen. Najjasnejši dokaz temu sti obe veliki angleški stranki v prošlem veku. Zato smatram vprašanje o imenu stranke postranskim, ki naj se reši le po razlogih primernosti...»

Potem se dr. Bresztyenszky razsežneje bavi z vprašanjem, katero ime naj bi vsprejela opozicija, ako pride do ujedinjenja in zaključuje:

PODLISTEK

Umirajoče dete.

Odlomek iz materinega dnevnika. Slovenski spisala Helena Šoltysova. Posl. Podravski.

»Niti tam, kjer je mesec, ni še nebo. Ko bi ti prišla do meseca ter ga vprašala: Kje je nebo? odvrnil bi ti: Jaz ne vem. Ko bi šla še više, do drugega meseca ter ga vprašala, kje je nebo, odgovoril bi ti tudi ta: Jaz ne vem. Tako bi šlo naprej do sedmega, do desetega meseca. Boženka se ni preveč čudila temu pojasnilu; tudi ona se je obrnila do mene z vprašanjem, češ, ker je to, kar imenujemo nebo, le neskončni vesmir, kje je torej ono nebo, v katero pridejo po smrti vsi dobri ljudje? — Moje drago, drago dete, muči me predslutnja, da se ti poprej seznaniš z njim, nego jaz! — Ni še temu davno, kar se je bila zagledala v dve sliki. Ti sliki kažeti, kako angelj odnaša otroka v nebo. Na prvi stoji angelj spredaj ter govori z otrokom, ki je, ako se ne motim, ostal sam na polji pri igračah. Otrok ga gleda z začudenimi

»Kdor ne stoji izključno na strankarskem stališču, ampak podreja to jedinstvu in slobodi; kdor vidi, kako se v nas bolj in bolj širi vpliv močnih nam sosedov na političnem, narodnem in gospodarskem polju; kdor ve, kako se nam krši celo tudi obstanek Hrvatske in celo hrvatska imena sama, ta ne bo in ne sme odbijati sloge med stranko prava in neodvisno narodno stranko, ta nikakor ne sme ovirati zloženega dela vse neodvisne hrvatske inteligencije, stremeče po ujedinjenju in samosvojnosti Hrvatske. Posnemajmo druge, najbolj pa Francoze in Madjare, ki, da si razcepljeni na mnogo strank, delajo zločno, kadar jim preti nevarnost od drugih narodov. Ali pa nam ne preti taka nevarnost, ali je morda ta nevarnost le začasna?!«

Predno napišemo zadnji teh člankov, v katerem izvedemo svoje konkluzije iz izvajanja dra. Herolda in dra. Bresztyenszkega, prosimo še enkrat čitatelje, naj blagovole izvajanja avtorja »Misli« v našem listu, kakor smo jih na kratko posneli včeraj, primerjati z izvajanjem dra. Bresztyenszkega, navedenimi tu gori. Primerjajo naj in videli bodo analogijo v marsičem, zlasti pa v glavnem, v trditvi: da stranke, sestavljajoče organizacijo naroda so le sredstvo za doseganje namena, nikakor pa ne smejo biti namen z a s e!

Cilji pangermanizma.

Nedavno je izšla na Francoskem zanimiva knjiga, ki se bavi z bodočnostjo Avstrije v obče in njenih slovanskih narodov posebej. Že za to, ker je v knjigi govora tudi o našem narodu in o trpljenju — tržaskih Slovencev, zasluži, da, kolikor je mogoče v okvirju našega lista, seznanimo žnjo slovensko javnost.

Knjigi je naslov: *André Chéradame: L'Europe et la question d'Autriche au seuil du XX. siècle. Paris, 1901. 8° str. 152.* (»Evropa in avstrijsko vprašanje v početku XX. veka«.)

Knjiga je posvečena členom francoskega parlamenta, katere opozarja na avstrijsko krizo, veliko važnost iste v mednarodnem oziru in nje vpliv na bodočnost Francije. Chéradame podaja svojim rojakom sliko sodobne Avstrije in pregled velikonemške političke agitacije ter svetovne politice Viljela II., brez katere, kakor veli avtor, ne moremo umeti avstrijskih zmešnjav.

očmi; zdi se ti, da poželjivo poslušaj njegove besede. Na drugi sliki pa angelj že drži v naročju otroka ter leti z njim v višavo. Rojstni kraj otroka leži že globoko pod njima, otrok sam pa blaženo počiva v naročju angelja. Ti sliki sta močno vabili mojo Boženko; neprestano se je obračala k njima ter predla z njima svoje slutnje. Takrat sem si mislila: Skoraj bi se tako zgodilo s teboj! — ker je bila še le pred nedavnim ušla hudi bolezn. Sedaj pa me je kar strah radi tega, da jej tako ugajata oni sliki. Kaj jej je tudi prišlo v glavo, da je še pred kratkim, pred boleznijo, slikala ogrodja na papir in sicer tako izborno? Kazala nam jih je smebljaje ter bila vesela, da so se jej posrečila. Ob tem času je hotela razdeliti tudi svoje najljubše igrače, češ, da je že prevelika, da bi se s tem zabavala. Jaz se nisem dosti zmenila za to — toda sedaj mi to njeno ravnanje provzroča strah. Zdi se mi, kakor bi se bila s tem, da si nevedoma, pobirala na oni svet. Sedaj si ne vem predstaviti ničesar drugega, nego to, da jo ne bom mogla odgojiti. Bog, o Bog, ali jo

Chéradamovo delo je razdeljeno na 8 poglavij. Prvo govori o razvoju Avstrije v XIX. veku ter dokazuje, da se Avstrija ni mogla naravno razviti, ker v Berlinu niso dopuščali tega, dopuščali pa niso zato, ker zdrava, normalna Avstrija ni in ne more biti več nemška Avstrija, pruska straža v slovanski zemlji, prava velikonemška vstojna krajina — Ostmark. Taka krajina je bila že staremu »nemško-rimskemu« cesarstvu, danes pa bi morala služiti za nemški most do Trsta, na Balkan in v Malo Azijo, kakor to zahtevajo Veliko-nemci.

O teh poslednjih govori drugo poglavje. Da ne bi mislil kdo, da je pangermanizem samo domišljija francoskega avtorja, navaja isti v tretjem poglavju nešteto dejstev, ki dokazujejo, kako je pangermanska propaganda izredno dobro organizovana in koliko uspehov je dosegla do sedaj po tej svoji organizaciji in svoji modri taktiki. Četrto poglavje razpravlja o pangermanizmu z avstrijskega in po tem z madjarskega stališča. Peto poglavje nam slika veliko-nemško agitacijo v nemškem cesarstvu in pa Viljela II. kakor dušo pangermanstva. V ostalih treh poglavjih vidimo svetovno politiko nemško z mednarodnega gledišča. Tu se odgovarja na vprašanje, kaj bi bila Nemčija, povečana po Avstriji (Cislitvanski) — seveda brez Galicije, Bukovine in Dalmacije — v vojaškem, gospodarskem in političnem oziru; navedena so sredstva, s katerimi bi prišli do take Nemčije v miru ali vojni, ter se razpravlja, kako bi postopale razne evropske države za slučaj, da bi se meje avstrijske spremenile v gori označenem smislu.

Kakor vidite, ne zadostuje suha vsebina, da bi mogli oceniti to nenavadno delo, kajti iz tega ne moremo spoznati njegovih velikih narodno-gospodarskih, vojaških, diplomatskih etnografskih in verskih elementov. Treba torej, da si poiščemo v knjigi sami mesta, ki nas zamorejo najbolj zanimati.

Avtor pravi, da je danes na svetu pet velikih ekonomskih teritorijev, ki se neprenehoma izolujejo med seboj. Po Mac-Kinleyjevem bilu se Zjedinjene države krepko zapirajo tujemu uvozu, dočim na drugi strani preplavljajo ves svet, tudi Nemčijo, s svojimi ceninimi izdelki. Tudi Rusija se zapira pred nemškimi produkti ter zadovoljava vse svoje potrebe z domačimi izdelki. Že danes je Rusija ekonomsko popolnoma neodvisna, vsaj na trgovinskem polju, a kmalu bo obsegala vsa podnebja in dajala vse vrste blaga — kedar se dopolni z novimi pridobitvami v Kitaju in v Indiji... Tudi tretje veliko ekonomsko ozemlje — Velika Brita-

res hočeš imeti med svojimi angelji?! Bog, pusti mi jo; jaz vem, da bo ona tudi potem, ko izvrši pozemsko svojo nalogo, vredna tega mesta. Moj Beg, usmili se izmučene matere — ne vzemi jej tega dragrega deteta, katero si jej sam daroval!«

Dne 14. decembra.

Bolezen je napadla slabo telo revnega mojega dragrega deteta ter razgraja v njem brez ovire in neizprosno. Bolzen zmaga — mi obupujemo. Zdravnik je že nehal tolažiti nas — ne govori nič. Na vprašajoče naše poglede ne odgovarja, marveč skuša zmerom, da bi na kaj drugega navel govorico. Mislim, da nas pomiluje in da mu je težavno izreči usodno besedo. Toda jaz vidim, da bolezen narašča in revno dete upada in slabi še bolj. Ni mogoče, da bi dalje vstrajalo to. Tu mi leži moje revno, izmučeno, bolno dete, mala betvica v veliki postelji. A pomoči ni za noben denar! Kdo more umeti to grozo? Tudi ličice jej je že močno upadlo. Črte na njem so ostre, barva mrtva, ustnice, ki komaj

nija — se vse bolj in bolj brani tujega, zlasti nemškega uvoza. V teoriji je sicer še vedno za slobodno trgovino, ali v praksi izvaja najostrejši protekcionizem; da, ona dela na to, da združi vse svoje zemlje v eno ogromno carinsko zvezo. Za to hoče zatreti tudi slobodni narod burski, ker je isti sedaj na potu železniški progi, ki bi vezala Kajiro s Kapom.

V trojico navedenih ekonomskih ozemelj je nekdanj Nemčija izvažala $\frac{1}{10}$ svojih produktov. O tem pa ne smemo pozabiti, da Nemčija uvaža samo živila za dve milijardi frankov na leto, da torej mora pokriti najprej te stroške, in še le potem se začneja za njo čisti dobiček iz trgovine. Kam torej sedaj z izvozom? To je veliko vprašanje. Veliko-Nemci mislijo, da je edini pot v podonavske dežele, na Balkan, v Malo Azijo in dalje v Indijo in Kitaj. A Nemci ne mislijo le tako, ampak tudi delajo po tej misli. To njihovo delo, ki pripravlja vsem neruskim Slovanom popolno propast, opisuje avtor do podrobnosti ter kaže velike vspehe, ki so jih s tem delom že dosegli.

Najbolje bi bilo, ako bi preveli ves ta del knjige, a ker to ni mogoče, sledimo vsaj glavnim mislim! Namen Velikonemcev je sledeči: Laba in Odra se imati zvezati z Donavo, istotako Rena, da bo nemško severno in zapadno primorje vodnim potom spojeno z bodočim nemškim primorjem — južnim in vstočnim. Istodobno ima se, kolikor možno prej, Hamburg direktno zvezati s perzijskim zalivom. Nemci imajo že koncesijo za železnico od Konije čez Alepo, Diarbekir, Mozul in Bagdad k ustju Šatel-Araba...

Ali vse to bi ne koristilo mnogo, ako Nemčija ne prisili Avstrije, da stopi žnjo v carinsko zvezo, da torej Trst postane pristanišče Hamburgu in Dunaj prednja straža Berlinu. Kedar se to zgodi — a to se, kakor trdijo vsi Nemci brez razlike, mora zgoditi, mirnim potom ali s silo — potem pritegne Nemčija na-se balkanske narode in vso Malo Azijo, odkoder bo z isto silo uplivala na Indijo in na daljni vzhod.

Kakor hitro bi padla Češka, ki je danes edina slovanska dežela, razven Rusije, ki ima dovolj močno gospodarsko organizacijo, dovolj razvito prosveto in dovolj razširjeno narodno zavest, ne našli bi Nemci na tem potu nikjer resnega odpora, in mi bi stali pred dovršenim strašnim činom

(Pride še.)

zamorejo še pokrivati zobe, zasanele; oči medle, vedno na pol odprte; — trepalnice jih ne morejo popolnoma pokrivati, ker je koža že zgubila prožnost. Bolestni kašelj je preminil; vsaj ta je več ne mori, toda bolečina v prsih traja, da, mislim si, da še narašča. Vročina je velika ter razgraja neprenehoma. Kje, kje se neki jemlje v tem shujšanem telesu? To noč in sedaj zarano me je osupnila s tem, da je legla na desno, zdravo stran; videla sem, kako jej dobro dene, da si zamore nekoliko polajšati bolno levo stran. O tem se je med navadnim, kratkim dihanjem večkrat globoko ter dolgo oddahnila in tudi to jej dene na videz dobro. V prvem hipu sem padla s solznimi očmi na kolena; mislila sem si, da je to dobro znamenje, preobrat k boljemu. Toda takoj sem zopet postala trezna. Ne, ne smem se mamiti. Na ta način, kakor si ga želim, se ne usmili Bog nad trpljenjem mojega otroka. Jaz vem, da v hudih boleznih nastopa pred smrtjo polajšava. (Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 13. junija 1901.

O položaju. Ropot parlamentarne mašine je ponehal. Stranke so odložile bojno orodje. Hrup dnevnih bojov je potihnil. Vse oči so obrnene v stolno Prago, v ponosno metropolo ponosnega kraljestva češke krone. Te dni so razpravljali razni listi, da so bila cesarjeva potovanja na Češko vsikdar kakor vinjete, ki začenejo in zaključujejo kakov imeniten spis, da so ti obiski znakom: ali da je kako važno razdobje zaključeno, ali pa da se pričinja važno novo razdobje. Po raznih pojavih bi bilo soditi, da je tudi sedaj temu tako. Zastopniki naroda češkega so bili te zadnje dni zaporedoma deležni, skoraj bi rekli, ostentativne cesarjeve pohvale in vsi listi, ki so oficejlnim krogom na razpolago, izrekajo brezpogojno hvalo modri, državniški politiki češke delegacije.

Tako tudi sinočnja *«Triester Zeitung»* povdarja v toplem tonu, da je v prvi vrsti zasluga Čehov, da je prišlo do preobrata na bolje in da je odpravljena huda državna kriza.

Splošno se sodi, da je potovanje cesarjevo najvišja nagrada Čehom za velikansko uslugo, ki so jo storili državi. S tem pa so pripoznani Čehi kakor državo ohranjujoč življelj, kakor prava državna stranka v najeminentnejem smislu te besede. Ako pa je res, da se vsaka stvar razvija naravno, da vse stvari imajo svojo logiko, potem bi človek moral misliti, da cesarjevo potovanje v Prago, in priznavanja, ki se izrekajo Čehom od vseh strani, so res vinjete, ki označajo začetek novega razdobja v življenju države, nove ere, ko notranja in zunanja politika ne bosta več v takem nasprotju s čutili in aspiracijami naroda češkega.

Doba prosledovanj naroda češkega je menda za nami in se ne povrne več. Priznanje veljave tega naroda pa zahteva brezpogojno — spremembo sistema v notranjem. A logika stvari zahteva zopet tu, da tej spremembi mora slediti tudi sprememba v zunanji politiki. Da, logika dejstev zahteva to. Italija je že z jedno nogo izven trozveze, Nemčija pa je na pragu svetovne kolonijalne politike, kateri mi ne moremo in ne smemo slediti, ker vodi nje pot preko naših in naših interesov, kakor dokazujemo tudi v današnjem uvodnem članku.

Inauguracija politike, ki bi bila v soglasju s političnim programom in čustvovanjem naroda češkega, pomenjala bi odrešilni čin vsemu avstrijskemu Slovanstvu — preporek države v smislu prirode. Če imajo torej prav oni, ki vidijo v potovanju cesarjevem mejnik mej starim in novim razdobjem v označenem smislu, potem imamo vsi avstrijski Slovani povoda dovolj, da blagrujemo in blagoslovimo tisti trenutek včerajšnjega dne, ko je cesar Fran Josip stopil na klasična tla kraljeve Prage, na ta tla zgodovinskih dogodkov in stare slave naroda češkega.

Italijanska zunanja politika. V včerajšnji seji italijanske komore je govoril o zunanji politiki posl. Barzilai, ki je — tržaški begun! Ob takih antecendencijah skoro ni možno drugače, nego da moramo vselej poslušati več ali manj decidirane irredentarske izjave. Tudi to pot ni možno malo skrivati irredentarskih aspiracij; le v izražanju je bil — v kolikor se da sklepati po poročilih v italijanskih listih — nekoliko — kako bi rekli — delikantnej in ne tako brutalno iskren kakor običajno. Ali jasen je bil vendar, da ni puščal nikogar v dvomu.

Govoril o albanskem vprašanju, je dejal, naj bi se Italija omejila na to, da pripozna neodvisnost Albanije, sicer pa da naj se varuje pretiravanja, ker treba da je pomisliti, da imajo Italijani vsakakor tesnejše sorodnike, katerim je treba pomagati. Da ti tesnejši sorodniki niso nihče drugi, nego avstrijski Italijani, to pač ni treba še le dokazovati. Da Italijani v kraljestvu reklamirajo za se avstrijske Italijane, to bi nas prav za prav imelo prav malo brigati, ker to ni naša stvar in briga, ampak drugih, v to poklicanih krogov. Ali proti temu se moramo postaviti najodločnejše, da Lahj onkraj luže reklamirajo za se cele pokrajine, kjer žive Italijani le v manjšini ter žele na ta način požreti tudi ogromno večino slovanskega prebivalstva v teh pokrajinah. Barzilai je rekel, da trozveza ni mogla zabraniti izključno rusko-avstrijskega vpliva na Balkanu! Na tem poluotoku da nima Italija nikakega vpliva, da trozveza ni mogla zagotoviti Italiji potrebnega vpliva na sredozemskem morju, niti

ni mogla zabraniti gradnje železnice med Dunajem in glavnem mestom Makedonije in slednjič ni mogla trozveza podati nikake faktične vrednosti posebni pogodbi med Italijo in Anglijo z ozirom na italijanski vpliv na Vzhodu.

Lahko da je torej umeti, zakaj so tudi dotični, ki sicer negujejo idejalne težnje proti temu, da bi se stroški za vojsko pomnožili. Dokler je italijanska zunanja politika — tako je menil Barzilai — tako brezpomembna, ni nikakor opravičeno, zahtevati večje žrtve za vojsko.

Dalje je zastopal menenje, da so mogoče trgovinske pogodbe med državami, tudi če niso te v političnih zvezah med seboj.

Glede klarzule o carini na vino v pogodbi z Avstrijo, rekel je Barzilai, da na to ni polagati take važnosti, ker bi Italija v bodočnosti, ko dospejo avstrijski vinogradniki zopet do normalnih odnosov, ne imela istih koristi, kakor dosedaj.

Irredentistično ostima tudi oni odstavek Barzilaievega govora, kjer pravi, da ne more odobravati trajnih zvez, ki zahtevajo pekoča odrekanja, ampak on bi želel le posebnih dogovorov v posamičnih vprašanjih, kateri dogovori pa bi puščali njim popolno slobodo akcije in ki bi dovoljevali negovanje njih idejalo v.

Za one, ki ne umejo irredentistiškega jargona, bodi povedano, da Barzilai in somišljeniki nimajo nič proti temu, ako Italija sklepa z Avstrijo dogovore, iz katerih prva dobiva koristi; ali kaj takega pa ne mislijo nikakor dopuščati, da bi ti dogovori nalagali Italiji kake žrtve, bodi materialne, bodi idejalne. Ali še bolj na kratko povedano: Avstrija dajaj Italiji, ne bodi pa tako nespametna in ne zahtevaj, da bi se ta poslednja odrekla aspiracijam na avstrijske pokrajine! Lepi zavezniki, ne res?!

Tržaške vesti.

Imenovanje. C. kr. ministerstvo za trgovino je imenovalo poštne oficijale Gregorja Bartola v Trstu (Čestitamo!), Edmunda Ussai-a in Ivana Zandegiacoma v Gorici poštini kontrolorji v Trstu.

Dopolnilna volitev v občinski svet tržaški. Včeraj se je vršila volitev 2 mestnih svetovalcev v IV. volilnem razredu. Kandidata dr. Spadonijeve demokratične stranke bila sta Berlam in Boniciolli. Nasproti temu je imel neki neodvisni volilni odbor druga dva nasprotna kandidata in sicer Dominika Antonj in Jakoba Cumarja. Pričakovalo se je že poprej, da propadeta kandidata demokratične stranke Berlam in Boniciolli, a da propadeta tako sramotno, tega si ne bi bil mislil nikdo in vspeh volitve je iznenadil vsakogar; dr. Spadonija in njegovoga vernega druga Banelli-ja seveda še najbolj. Izid volitev je sledeči: Oddanih glasovnic 1221; izvoljena sta Dominik Antonj z 835 in Jakob Cumar z 809 glasovi. Demokratična kandidata pa sta dobila: Benedikt Berlam 363 in Anton Boniciolli 342 glasov.

Mlada zares je legla v grob ta gospica Democrazia. Še le pred par leti prišla je s takim ropotom in šumom na svet, da bi si bil vsakdo moral misliti, da si v kratkem osvoji ves Trst. Nje načelnik, dr. Spadoni, nastopal je tako samozvestno, da je tu pa tam začel že skoraj vzbujaati respekt. Prišel je hitro dan sodbe. Najprej je mirno v go-podu zaspalo nje glasilo *«Seccolo»* (t. j. stoletje), to najkrajše stoletje, kar jih pozna zgodovina in sedaj je dobila tudi stranka sama smrtni udarec. Saj ni bilo tudi drugače pričakovati. Vodja stranke ni bil niti toliko resen politik, kolikor sploh zahtevajo naši, v tem zelo skromni laški someščani in tako je prišlo, da so se volici naveličali takega neplodnega delovanja te smešne stranke in so jej prav odločno pokazali vrata. Poraz te stranke je znamenit toliko bolj, ker ima vpliv le v četrtem volilnem razredu in je bil vsaj jeden nje kandidatov kvalitativno veliko više od obeh kandidatov neodvisnega odbora. Berlam in Boniciolli nista propadla kakor osebi, temveč kakor kandidata demokratične stranke, kateri so podali volilec s tem činom dovolj jasno nezaupnico.

Nasprotna kandidata nista izjavila: ne h kateri stranki pripadata, ne katera načela branita; bila sta torej izrečna protestna kandidata proti Spadonijevi stranki, katera bi morala iz tega čina izvajati svoje konsekvence ter pobrati se s pozorišču. Govoril se tudi, da svet. dr. Spadoni in Banelli mislita odstopiti; mi pa ne verujemo tega, ker nista

dovolj resna moža, da bi sledila pozivu volilcev.

Laški glas o poslanen Hortisu. Italijanski list *«Il Risveglio»*, izhajajoči v Gradski, se v svoji zadnji številki bavi z zadnjim »govorom« zastopnika V. kurije tržaške v zbornici na Dunaju. Spominjamo se, kako smo v nesrečnem letu 1866. otroci »eufali« šarpijo za one siromake, ki so v potokih prelivali kri na bojnem polju zbog tradici-jalne, v zgodovini z neštetiimi izgledi dokumentirane iskrenosti in lojalnosti do naše mo-narhije v naših — zaveznikih!

Takrat smo torej »eufali« šarpijo Attilio Hortis pa je oboževatelj in gineva v ljubezni do naših prijateljev. In kakor smo mi takrat »eufali« šarpijo radi lojalnosti naših sedanjih zaveznikov — čitatelj naj nam opo-sti to, morda malce prisiljeno ekskurzijo na polje žalostnih zgodovinskih reminiscenc! —, tako je gori omenjeni laški list sedaj Attilia Hortisa »razeufal« v šarpijo...!

Prosim vas! Attilio Hortis je zgodovinar, a »Risveglio« je toli maliciozen, da dokazuje Hortisu, da ne pozna ... zgodovine! Hortis je pesnik, politik in zgodovinar. S pesnikom in politikom so sklenjeni računi. Hortis pesnik — slab, Hortis politik — pod ničlo! Sedaj pa prihajajo še njegovi soplemenjaki, ki dokazujejo, da Hortis zgodovinar ne pozna zgodovine ... Kaj ostaja torej od njega? Mož je na kosih ...

Mož je rekel v svojem govoru, da so bili Tržačani podvrženi Avstriji. Radi tega izreka izliva nanj »Risveglio« cele golide sarkazma in ga pončuje, kako da Hortis ne ve, kar ve pri nas sleherni otrok: da Trst ni bil podvržen Avstriji se silo, z močjo orožja, ampak da je — da se reši iz jarma tiranskega leva in da neha biti vazal požrešne republike beneške — zaprosil Avstrijo za pomoč in se je radostno posvetil dinastiji Habsburgov ...

Attilio Hortis, ki hoče biti celo specijalist v stvarih zgodovine tržaške, naj si torej spopolni svojo, v tem pogledu, kakor je videti, jako pomanjkljivo zgodovinsko učenost!

Potem pa »Risveglio« nastopno in neusmiljeno justifica svojega delikventa:

»Gospod Attilio Hortis pravi, da policija neizprošno prosleduje one, ki kličejo: »Evviva l'Italia«! ter da jih brez vsačih komplimentov izganja iz mesta. Ne vem, da li je to res, ali vem, da je bila do sedaj vsaka oseba, ki je v naših krajih klicala »Evviva l'Italia«, in postavljena radi tega pred sodnika, oproščena, razlagaje stvar tako, da je bil dotičnik pijan. Izmed sto taeih individuvov jih je bilo oproščenih devetdeset. To je dejstvo!

Ali — tako moramo vprašati častitega bibli-jotekarja — zakaj pa ni protestoval v zbornici na Dunaju proti temu, da policija z vso naglieo aretuje one, ki kriče: Živela Avstrija? In da jih ne zadelje le z izgonom — ako niso pristojni v občino —, ampak tudi z meseeci zapora?

Zakaj ni povedal v zbornici, da se vsklik »Viva l'Austria« v Trstu, od lokalne policije, smatra kakor nevaren vsklik, sovražen, in da daje »povod za javne nered«!

In toliko družih lepih stvaric, ki bi jih bil Hortis moral povedati — zakaj jih ni povedal? Tisti »zakaj« je lahko najti. Ker je Hortis soudeležnik tiste proslule nepatri-jotiske družbe; ker je bil od camore predložen kakor kandidat; ker vsi tisti, ki so glasovali zanj, so bili ali camoristi ali naj-jivni. Vidite: zakaj! Če se spoštovani zgo-dovinar hoče še kedaj vreči proti policiji in proti vladi, naj stori to vsaj bolj kjalno in pošteno, in vsikdar naj ga vodi tisto čustvo nepristranosti, ki v vesti zveni: resnica!! S svojim govorom je dokazal, da ni zastopnik nikakega prebivalstva, nikakega mesta, am-pak protektor peščice individuvov, ki vsemu postavljajo nasproti svoj interes, svojo ambicijo.

Skupna sodba o zadnjem nastopu Hortisovem v listu »Il Risveglio« je, da je osmešil sebe, svojo stranko in vse one, ki so glasovali zanj, ker se je najprej zagnal v tržaško policijo, a je ob enem zahteval od iste »liberalnih odredb«, ki naj bi zadele one, ki spravljajo na svetlo madeže njegove stranke. Napadati kako in-stitucijo, a potem isto institucijo prositi za posredovanje, to je — meni »Il Risveglio« — sramotna kretensko zlobna nedoslednost. Suma summarum: tu vidimo, kako temni — zvezda tržaška! Saj je bilo menda leta 1897., ko je bil Attilio Hortis slavnostno promoviran za »zvezdo tržaško« ...!

Novinski glasovi o dogodkih v Trstu. »Obzor« zaključuje: Nam je samo do tega,

da opozorimo naše čitatelje na razmere, v katerih se nahajajo naši slovenski bratje v Trstu. Ko so o zadnjih volitvah v državni zbor Slo-venec Trsta dokazali vse pogoje življenja, razvoja in moči, bil je v vsem hrvatstvu in slovenstvu le en vsklik veselja; bila je ena vseobča zapriseba, da bomo vsi Hrvatje in Slovenci kolikor nas je, z največo napetostjo sledili ter moralno podpirali borbo tržaških Slovencev. Ali tržaški Slovenci so zopet prepuščeni sami sebi. To je žalostno. Tem žalostnejše, ker imamo načinov, da reagiramo. Pa, kaj so Italijani in italijanaši proti nam? Oni so solidarni; bodimo solidarni tudi mi, kjerkoli nas je ... Oni so vsi solidarni z zaključki mestnega zastopa v Trstu. Tudi Čo-žoti po obalah našega morja pravijo, da so vsi solidarni. Pa dobro. Proti takim ... ni mogoča borba v rokavicah. Tu gre za o b r a m b o življenja. V Trstu se uresničuje ona, da Italijani in italijanaši no-čejo z nami niti v cerkev. Če je tako, pa bo-dimo tudi mi z njimi, kakor so oni z nami! Mi smo bili dovolj potrpežljivi. Ako česa pri-kipi, bodo le oni krivi. (Pride še.)

Z lažmi si hočejo pomagati sedaj, ko so z gonjo proti slovenskim cerkvenim za-stavam in se svojim štrajkom na procesiji sv. R. T. doživeli najgorostasnejšo blamažo in so v svoji slepi strasti sami provocirali, da je pred svetom prišlo do razkritja, usodnega zanje: da so minoli tisti časi, ko jim je tre-balo le migniti in so mase drvile za njimi. V letu 1897., povodom tistih nepozabnih dr-žavnoborskih volitev, se je še posrečilo, da so prevarili široke mase, da so tulile po uli-cah in prirejale ovacije voditeljem, katerih delovanje bi zaslužilo vse kaj drugega: pro-kletstvo od vsega prebivalstva brez razlike narodnosti!

No, kaj smo že hoteli reči? Ker jih je resnica osramotila, pa bi to resnico in svojo sramoto hoteli pokriti z lažmi. Ljudstvo je videlo na svoje lastne oči, kako so lagala laška glasila, govoreča, da Slovenci hočemo žaliti na-rodni čut Italijanov s tem, da poneseemo v procesijo narodno-politični znak, slovensko trikoloro. To ubogo ljudstvo je verjelo, da hočemo profanirati svete obrede s političnimi demonstracijami. Potem pa je videlo na svoje oči, da vse skupaj ni nič res, da je zastava nedolžno bela in le s pobožnim napisom! Ko je videlo, kako so je sleparili ti sleparji jav-nega menenja, bilo je indignirano in je gla-sno dajalo izraza svoji indignaciji. Slepa vera, na katero so mogla laška glasila do sedaj toliko grešiti, se maja. To je najhuje, kar je moglo zadeti gospodovalno kliko. Kajti, kjer ni slepega zaupanja, treba vse drugačne pre-vidnosti o — laganju! Laž pa je njihovo sredstvo, laž jim je življenski element, brez laži sploh ni možna politična ekzistencija nji-hova. Botega je torej v resni nevarnosti...!

V tem kritičnem položaju si pa hočejo pomagati zopet — z lažjo. Z novimi lažmi hočejo uveriti tisti »popolo zuceone«, da prej niso lagali, ampak da so le Slovenci iz-vršili grd maneuver, da postavijo njih v krivo luč. O tem slovenskem maneuveru pa se širijo po mestu dve verziji. Jedni trdijo in drugi verjamejo, da zastava sicer res ni tro-barvna, ali da je imela trakove v slovenski trikolori, katere da so Slovenci sneli še le, ko so videli silno ogorčenje med laškimi ljud-stvom. Drugi sejo veliko dalje in trdijo, da so Slovenci za procesijo sv. R. T. kar dali narediti novo zastavo, ker si s prej-šnjo niso upali na dan. Iz tega seveda sledi jasno, da prejšnja zastava mora biti provo-katorična. In še je takih — Bog nam od-pusti grehe! — takih — oslov, ki verujejo temu, da pojdemo mi Slovenci, ki imamo na sto in sto družih krvavih potreb, trošiti blizu 1000 goldinarjev navlašč za jedno samo de-monstracijo.

Laž je, da so Slovenci sneli kake tra-kove; laž je, da smo nabavili novo zastavo. Resnica pa je, da zastava sv. Cirila in Me-toda ni imela nikdar nič provokatoričnega na sebi, a resnica je tudi, da so sleparji javnega menenja lagali poprej in da lažejo tudi sedaj ...!

Pozor! Pišejo nam: Sedaj je že minolo 6 mesecev od časa, ko je stopil novi do-movinski zakon v veljavo. Oni, ki je vložil prošnjo prve dni januarja, ima pravico za-htevati, da mu izroče rešitev. Opozarjamo torej vse one, ki so svoje prošnje na tržaški magistrat dali napraviti po nepoznanih osebah, naj se (v slučaju, da jim je bila prošnja od-bita) obrnejo na urad političnega društva »Edinost«, ki ima svoj sedež v »Delavskem podpornem društvu« in kjer se bodo na-

pravljali utoki vsaki dan od 5. do 7. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. ure zjutraj.

Vsakdo naj gleda, da ga magistrat upiše pravilno. Osobito opozarjamo one, ki so si dali napraviti prošnje — kakor rečeno zgoraj — po tujih ljudeh, ki so morda pokvarili vse primke gledajo naj, da bosta na dekretih ime in priimek pisana pravilno — tako, kakor je bilo pisano na domovnici, to je s končnico »čič«, »ič« itd., ne pa »cich«, »ieh«, kakor to gotovo pisal tržaški magistrat!

Ako dopustite, da vam pokvarijo prava imena, ste s tem prestopili zakon vi, in prestopil ga je tudi magistrat, a ob enem zgubite vse pravice do eventualnih zapuščin po osebah, ki nosijo imena identična z vašimi. Iz Slovencev postanete Lahi, kar bi bila večna sramota za vseh nas, a v prvi vrsti za vas!!

Vsakdo, ki vdobi sprejemni dekret, naj ga prinese pokazat v gori imenovani urad »Edinosti«, kjer se — v slučaju potrebe — ukrene primerno.

Včeraj smo videli tak slučaj. Na prošnji, ki je bila pisana v laškem jeziku, je bila stranka podpisana z »ieh«, na domovnici pa — z »ič«! Zakaj vendar dajate pisati takim ljudem, ki vam za drag denar še kvarijo vaša slovenska imena?!

Pozor torej!

Vsakdo zaveden narodnjak ima dolžnost, da poučuje nevedne, ker tako le pridemo do zaželjenega uspeha.

Brejski.

Predsedniku »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev, gospodu Luki Jelencu, je deželni predsednik kranjski, baron Hein v sled najvišega povelja sporočil cesarjevo zahvalo na izjavi udanosti XIII. glavne skupščine Bledu.

Dramatični klub ali dramatično društvo! Pod tem naslovom nasvetuje c. pisec v »Edinosti« od 7. t. m., da naj bi se ustanovil dramatični klub, v katerega naj bi se vsprejeli sami delujoči člani in samo taki, ki bi stalnejše delovali ter brez epizodistov od slučaja do slučaja. Klub naj bi štel kakih 10—20 členov, ki bi se učili in vadili nove igre.

Res, skrajni čas je, da mislimo resno na to važno točko za našo družabno življenje, posebno, ko se namerja v bodočem »narodnem domu« postaviti primerno gledališče. — Mari naj bomo potem brez igralcev? — Zato pa menim jaz: ne klub, ampak tu treba misliti na samostojno dramatično društvo. Izkušnja nas uči, da klub nima dolgega obstanka! Tak »klub« je bil ustanovljen že pred leti, ki je pa po kratkem življenju zamrl, ker je bil zasnovan samo na podlagi požrtvovalnosti delujočih členov.

Moj nasvet bi bil torej, da se zasnije pravilno, samostojno dramatično društvo, katero naj bi dobivalo svoje dodatke deloma od radodarnih prispevkov, deloma od dohodkov predstav, katere bi prirejalo na lastni račun, da si tako ustanovi svoj zaklad, iz katerega bi si nabavilo svojo knjižnico, »garde robe« itd., ter nagradilo nadarjene igralce, in plačevalo jim ustrop k gledališkim predstavam, ki bi jim bile v izobražbo.

Le na ta način bi si bilo možno vzgojiti sčasoma spretnih igralnih moči in uvesti primeren »repertoire«.

V odboru bi bili lahko gospodje in gospe, ne da bi bili izvršujoči igralci, ampak osebe, katerim bi bila stvar na srečo.

Naj bi se zainteresirani zbor organizirali in čim prej sklicali osnovni zbor.

Borovščakov.

Grozna nesreča. — pade s petega nadstropja. Med hišo št. 7 in št. 11 v ulici Concordia zidajo peknadstropno hišo. Te dni so dozidali hišo že do strehe, na kateri je delal včeraj med drugimi tudi 33-letni delavec Horacij Ravasini. Nekoliko po sedmi uri je siromak zgubil ravnotežje in padel s strehe doli v globočino na dvorišče. Delavec so takoj stekli ponesrečenemu tovarišu na pomoč, a našli so ga v groznem stanju. Imel je popolnoma zmečkano glavo in polomljeno jedno roko in jedno nogo. Umrli je kmalu na to.

Dražbe premičnin. V petek, dne 14. junija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: Škedenj št. 204, spomeniki, kamen in kolo; v ulici Commerciale št. 11, hišna oprava; v ulici Commerciale št. 20 in v ulici Ti-

varnelli (gostilna), hišna oprava; v ulici Carintia št. 32 in v ulici S. Lazzaro št. 12, hišna oprava; v ulici S. Sebastiano št. 1, oprema v zalogi in knjige; v ulici Montfort, hišna oprava; v ulici Kandler št. 3, hišna oprava; v ulici Nuova št. 39, hišna oprava; v ulici Tintore št. 5, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer o 7. uri zjutraj 23.2, ob 2. uri popoldne 30.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.1. — Danes plima ob 7.39 predp. in ob 6.55 pop.; oseka ob 1.18 popoldne in ob 1.14 popoldne.

»Rokovnjači« se bodo v nedeljo predstavljali v Barkovljah. Na to opozarjamo posebno.

Za slavnost razvitja zastave pevskega društva »Kolo«, so se nadalje prijavila sledeča bratska društva: »Lipa« iz Bazovice in »Slovan« iz Padrič — skupni nastop z I. Laharnarjevim mešanim zborom »Pozdrav«; »Zarja« iz Rojana nastopi z Grbičevim mešanim zborom »Klic pomladanski«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Župnikom v Roču je izvoljen Rihard Ružička, ki je bil dosedaj kapelan v Žminju.

× Ustanovitev »Narodne zveze«. Kakor je bilo že sporočeno, vršilo se je dne 2. t. m. v dekaniji posvetovanje radi ustanovitve zveze narodnih društev in gospodarskih združenj pod imenom »Narodna zveza«.

Na tozadevno povabilo zbralo se je v dvorani društva »Zrinjski«, okrašen z zelenjem, lepo število zastopnikov narodnih društev in gospodarskih združenj ter drugih povabljenih rodoljubov.

Zastopanih je bilo 13 društev in združenj. Drugih povabljenih gostov je bila obširna dvorana natlačena polna.

Sklicovatelj, g. And. Munih, je pozdravil navzoče po priliki tako-le:

Kakor sklicovatelj današnjega posvetovanja čast mi je, da otvorim to posvetovanje ter vam ob enem izročim pozdrav naših sokolov Mandiča in Laginje. Ona dva pozdravlja iskreno naše posvetovanje in nam želita obilo uspeha. (Navdušeni klici: Živio Mandič in Laginja!) Da se bo naše posvetovanje vršilo v redu, treba, da si izberemo predsednika, ki bo vodil razprave. V to si moramo izbrati pač le najvrednejšega. Najvrednejši pa je gotovo le naš divni zastopnik, gospod dekan Josip Kompare. Predlagam torej, da se predsednikom današnjega posvetovanja izvoli gospod dekan Josip Kompare. (Zivahno odobravanje, občinstvo je privedilo gospodu poslancu Josipu Komparsu tu burno ovacijo).

Deželni poslanec g. Kompare je zasedel predsedniško mesto, se zahvalil na izvolitvi ter imenoval zapisničarjema gg. Edmunda Hrovatina, učitelja v Marezigah, in Josipa Andrijašiča, posestnika v Črnomkalu. Potem je povzel sam besedo ter govoril obširno in temeljito o potrebi organizacije. V glavnem so bile misli govora gospoda Komparsa sledeče:

Vsi listi brez izjeme so z veseljem pozdravili idejo »Narodne zveze«. Tako društvo je neobhodno potrebno. Posamičnik premore malo. Tudi posamična društva malo. Kakor posamičniki, morejo se združiti tudi društva. Navadno pravijo, da še nismo zdreli. Posamičniki so tudi res slabi, a z združenimi močmi že kaj dosežemo. Naše kmetijstvo je zanemarjeno. Da si pa kmetijstvo opomore, v to treba pred vsem organizacije. Za organizacijo pa nam treba zdelih ljudi. Take ljudi nam bo vzgajala namerjana zveza. Ljudje so sploh sebični in žele povsodi takojšnega dobička. Zato bodo gospodarska društva bolj prosperirala, nego katerikoli drugi društvo. Ako na zapadni obali Istre snujemo tako društvo, s tem nečemo pr-judicirati gospodarski centrali, ki se snuje za vso Istro. Ravno te dni je bilo posvetovanje v Opatiji. Od obeh strani morske obale bomo orali ledino in tako pridemo skupaj. Gospodarska centrala bo le vesela, ako bo imela v naši zvezi krepko oporo.

(Zvršetek pride.)

Vesti iz Kranjske.

* Imenovanji na šolskem polju. Deželni šolski nadzornik za ljudske šole na Kranjskem je imenovan ravnatelj ljubljanskega učiteljskega, g. Fran Hubad.

Ravnatelj tega učiteljskega pa je imenovan profesor ljubljanske realke, gosp. Fran Levec.

* Pred porotniki v Ljubljani je stala tista Marija Keru, o kateri smo opevanje poročali tudi mi, kako je fingirala tatvino v svojem stanovanju, da bi prikrla poverjenost, storjeno s tem, da je na neko poverjeno jej hranilno knjižico njene znanke Ivane Nosan dvignila več svoto denarja in jo porabila za-se. Tudi na neko drugo knjižico je dvignila 97 K. Porotniki so jo seveda spoznali krivo in sodišče jej je odmerilo štiri leta težke ječe.

Vesti iz Štajerske.

— Na smrt navislicah je obsodilo porotno sodišče v Mariboru tisto zverino, ki je na prav kanibalski način umorila lastno 12 letno hčerko in jo — jedla. To je viničar Fran Bratuša iz okolice Ptuja. Hčerka je bila zginola, ker je bila blizu očetove hiše zažgala neko drevo in se je radi tega bala iti k surovemu očetu. Klatila se je okolo.

Orožniki so pri Bratuši večkrat poizvedovali po otroku in končno so o neki priliki našli krvavo dekleško obleko. Bratuša je prišel v stisko, se je zagovoril in priznal svoje grozodejstvo. Povedal je, da je našel svojo hčerko blizu hiše popolnoma onemoglo, da jo je zadavil in ponoči nesel domov. Tu je truplo slekel in je razrezal na pet kosov. Žena mu je pomagala s tem, da je držala odrezane kose. Bratuša je dekletu odrezal najprej glavo. Vzel je potem malo sekuro in presekal hrbišče, na to je odsekal obe nogi in naposled prepral prsa in trebuh. Tu mu je pomagala tudi žena rezati. Razresane kose sta vrgla Bratuša in žena njegova v peč. Pozneje je Bratuša še priznal, da je od stegna lastne hčerke odrezal »najlepše meso«, da mu je žena to meso spekla, in da je on to »pečenko« snedel.

Bestijalno ženo in zverinsko mater je sodišče obsodilo na tri leta težke ječe.

Brzjavna poročila.

Cesar v Pragi.

PRAGA 12. (B.) V prvih popoldanskih urah je začel neprestano naraščujoči pritok ljudstva k Via triumphalis, po kateri se pripelje cesar. Proti 3. uri popoldne so se začela postavljati ob straneh ceste: društva, korporacije in šolska mladina. Kmalu na to so odkorakali na Fran Josipov kolodvor častna stotnija in tri meščanske garde. Vsa okna so bila natlačena. Vreme je lepo.

Na krasno ovenčanem kolodvoru so se zbrali: najvišji deželni maršal knez Lobkovic, predsednik višega deželnega sodišča Vesely, župan dr. Srb z pražskimi občinskimi svetniki in mnogo drugih državnih in mestnih funkcionarjev. V kraljevem gradu na Hradčinu pa se zbrali: Kardinal baron Skrbensky, generaliteta, častniški kor in dvorjani.

Ob 2. uri popoldne sta došla semkaj ministra pl. Hartel in pr. Rezek.

PRAGA 12. (B.) Njegovo Veličanstvo cesar je došel semkaj ob 6. uri popoldne in se je potem, ob navdušenih vsklikih zbrane množice, podal na Hradčin. Na pozdravni govor župana dra Srba je cesar govoril v češkem jeziku:

»Živa želja, da po daljšem času zopet bivam med vami prebivalci te dežele, privredla me je v moje ljubljeno češko kraljestvo in v moje kraljevo stolno mesto Prago. Z velikim zanimanjem se prepričam o znamenitem napredku in povzdigi, ki ju je dosegla krasna Praga v zadnjem desetletju po zaslugi vseh svojih prebivalcev. Velikim in važnim nalogam, ki še čakajo rešitve, zagotovljeno je moje zanimanje in moje očetovske skrbi. Potem je nadaljeval v nemškem jeziku: »Na presrečnem pozdravu in zatrdilu ljubezni in udanosti izrekam Vam in vsemu praškemu prebivalstvu svojo zahvalo in Vas zagotavljam svoje milosti. Prepričan sem, da z enakim žutom udanosti, kakor praško prebivalstvo, je navdano tudi prebivalstvo vse dežele. Želim temu staroslavnemu mestu, naj bi močno napredovalo na potu gospodarskega in kulturnega napredka in naj bi bilo vsem svojim prebivalcem varno zavetje mirnega skupnega življenja in uspešnega razvoja«.

PRAGA 12. (B.) Na kolodvoru je župan dr. Srb pozdravil cesarja v češkem jeziku; nadaljeval je potem nemško in zaključil zopet češko. Dejal je: Neizmerna radost razširila se je po Češkem, ko se je

doznala vest, da pride Njeg. vel. cesar v Prago. Njeg. vel. videlo bo napredek Prage in spozna njene potrebe, za katerih izpolnjevanje se Praga zaupljivo obrača do Njeg. vel. Misli, da je opravičen sporočati cesarju pozdrave vsega mesta. Zaključil je svoj govor s slava-klici na cesarja in kralja.

PRAGA 13. (B.) Danes zjutraj sprejel je cesar mnogoštevilne deputacije; mej istimi tudi ono duhovščino in plemstva češkega pod vodstvom kardinala barona Skrbenskega; deputacijo deželnega odbora pod vodstvom najvišjega deželnega maršala kneza Lobkovie; mestnega zastopa praškega pod vodstvom župana dr. Srba in obeh podžupanov. Na udanostni nagovor kardinala Skrbenskega o vsprejemanju duhovščine je odgovoril cesar v češkem jeziku: »Zahvalo in zadoščenjem vsprejemljem zagotovilo zvestobe in udanosti, podano od Vaše eminence v imenu duhovščine na Češkem«. Nadaljeval je nemški je rekel:

»Prepričan sem o čistosti vaših dinastičnih in patrijotičnih čutstev. Bodite uverjeni, da interesi katoliške cerkve najdejo v meni vsikdar toplega povspeševatelja«. Na nagovor kardinala Skrbenskega o vsprejemanju deputacije plemstva je odgovoril cesar: »Plemstvu Češke izrekam pristržno zahvalo na tem lojalnem pozdravu«. Nadaljeval je češki je rekel: »Rad sem se prepričal, da plemstvo je in ostane trdna opora prestolu in državi«.

Nadalje so bili vsprejeti zbor častnikov, uradniki namestništva pod vodstvom namestnika Coudenhove, predstojniki drugih c. kr. oblasti, deželni šolski nadzorniki in ravnatelji nemških in čeških državnih, srednjih in ljudskih šol, predstojniki sodnih oblasti in člani višjega deželno sodnega gremija, kolegij mestnih zastopnikov kraljevega mesta Prage pod vodstvom župana in obeh podžupanov, zbor konzulov, rektorji in prorektorji, dekani in člani akademskih senatov čeških in nemških visokih šol, deželni kulturni svet, evangelijska cerkev, češka cesar Fran Josipova akademija znanosti, družba v povspeševanje nemških znanosti, umetnosti in literature na Češkem, c. kr. akademija umetnosti v Pragi, potem predsednika advokatske in notarske zbornice, predsednik in podpredsednik zbornice zdravnikov, zastopstvo izraelske cerkvene občine v Pragi in drugi stanovi.

Vojna v Južni Afriki.

BRUSELJ 13. (B.) Gospa Botha je sinoči dospela semkaj. Na kolodvoru jo je pričakoval dr. Leyds.

PRETORIJA 12. (B.) Na meji dežele Swazi so Angleži ujeli 26 Burov, mej njimi tudi brata Schalk Burgerjevega.

Z otoka Kuba.

HAVANA 12. (B.) Konvent za posvetovanje o novi kubanski ustavi je s 16 proti 11 glasom vsprejel predlog Platt-a, ki priporoča, naj se ameriška kontrola ohrani.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Podpisana raznanjam žalostnega srea v svojem in v imenu svojih pet otročev imenu, da je naš preljubljeni soprog in oče

Peter Kjuder

danes, dne 13. t. m. ob 1. uri popolnoma mirno v Gospodu zaspal, po daljši bolezni, v 41. letu svoje dobe in previden s sv. sakramenti.

Pogreb predragega pokojnika bo v soboto jutraj ob 8. in pol uri od hiše žalosti na novi cesti »monte spaci«.

Nepozabni naš soprog in oče bodi priporočen v blag spomin in pobožno molitev.

Pri sv. Ivanu, 13. junija 1901.

Marija Kjuder roj. Perhace.

Zahvala.

Tukajšnji občan, gospod Jožef Gee, b. št. 63, blagovolil je naši cerkvi sv. Mihaela darovati krasno, dragoceno nebo (baldakin). Podpisano se tem potom blagemu dobrotniku najiskrenejše zahvaljuje.

Predstojništvo cerkve sv. Mihaela v Skopem, dne 10. junija 1901.

Jos. Bekač, ekspozit.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbora raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2, nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in kamor si budi.

Cene zmerne.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/2 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablou, Gradec Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomou, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Iamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi

S koščekom sladkorja zavžijte po potrebi 20—40 kapljic

A. Thierryjevega balzama sde zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovinskem zamašku vtisnjeno tvrdko: da se izogujete v mrzlem letnem času vsem slabostim in da jih tudi že ostoječe odpravite. Edino pristno. Vdobja se v lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 K. Steklenico na poskušnjo z navodilom uporabe in izkazom zalog celega sveta pošilja po predplačilu 1 krone 20 stotink. — Pošiljatve je naslavljati na lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogateu (Rohitsch-Sauerbrunn). Vdobja se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrovana v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo vsaki dan izdelovalcu.

Ivan Semulič

TRST - ul. Bel edere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohištva.

V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste, iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

ože več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in moli učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapetja. Teh kroglice, ki so tudi pod imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane, stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri prejšnji pošiljavi zneska stane s poštnine prosto pošiljati: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitki 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priloženo.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljati 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz ozkega trpotca

razključujoč, 1 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam

zoper golšo, 1 steklenica 40 kr. s poštnine prosto pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati

izvrstno krepilo za želodce in živce, 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka

želodčna tinktura (preje življenska

esenca imenovana.) — Lahko razstopljuje zdravilo, dražilnega in krepčujočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststorična steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam

zoper rane, 1 steklenica 50 kr.

Tannochinin-pomada

J. Pserhofer-jeva, najboljša sredstvo za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudel-a, 1 lonček 50 kr., s poštnine prosto pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbje vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. Pošiljatve po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska. Če se prej vpošlje denar (najboljše s pošto nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kosutaja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolenjalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Ceneke razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Nova pekarna in sladčičarna

MATEJ PERITZ

TRST. — Via Giulia 1 A — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinejše sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

V zalogi moje tvrdke

Schiwitz & Comp.

v Trstu, ulica Zonta št. 5

e dobivajo stroji vsake vrste in vse tehnične priprave iz najboljših tovarn in po nizkih cenah. Posebno pa priporoča sedaj moje

škopilnice proti peronospori,

pripoznane kakor najboljše: po 18 K po pošti franko 20 K. V zalogi se nahajajo tudi škopilnice vseh drugih vrst.

Živic, inženjer.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. Alojzij Schromek & C. v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

Matelič Ivan

v Trstu Piazza Piccola št. 1. si časti naznaniti, da je otvoril prodajalnico izgotovljenih oblik za gospode in dečke. Sprejema naročbe po meri, katere izvršuje po najnovejši modi in elegantno. Bogat izbor vzorcev novostnih snovij na upogled. e toplo priporoča blagonaklonjenosti slavnega občinstva.

Pekarna in sladčičarna

Jakob Jellen v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pecivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloga moke iz prvih ogerskih mlinov.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinejega olja, najfinejše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Cenike franko.

„Durator.“

Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirolnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Josip Bizjak

urarski mojster v Trstu ulica Stadion 25. naznanja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih najfinejših kakor tudi velikih stenskih; obljubuje, da si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu blagovolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Zaloga dalmatinskih vin

iz lastnih kleti in istrski teran toplo priporoča cenjenim družinam, gg. krčmarjem in hotelirjem. Simeon Pavlinović v Trstu, Via Chiozza 11.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

— najugodnejša gostilna —

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah

zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.

Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša

vina: opollo, istrsko črno in belo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX